2009-28-RE

CAUSA 2009-28-RE

Número de registre 502-2009. Recurs d'empara

AUTE DE L'1 DE FEBRER DEL 2010

BOPA núm. 8, del 10 de febrer del 2010

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 4 de desembre del 2009, per la representació processal de la societat COM TV, SL, mitjançant el qual interposa recurs d'empara contra la sentència del 22 d'octubre del 2009 i contra l'aute del 19 de novembre del mateix any, dictats per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, per haver-se produït una presumpta vulneració dels drets a la jurisdicció, a obtenir d'aquesta una decisió fonamentada en Dret i a un procés degut, a la tutela judicial efectiva en definitiva, reconeguts a l'article 10 de la Constitució i al Conveni per a la salvaguarda dels drets humans i de les llibertats fonamentals i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada per aquesta part, que declari la vulneració dels drets fonamentals invocats, que anul·li les resolucions objecte de recurs i que declari "improcedent el procediment de l'ordenança penal en la present causa, per raó de vulneració dels drets fonamentals ans esmentats i recollits tant a la nostra constitució com al Conveni europeu dels Drets humans, declarant igualment a la instrucció de la causa penal corresponent";

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41, 88 i 98 c);

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítol sisè;

Vist l'informe del Ministeri Fiscal del 7 de gener del 2010;

Escoltat l'informe del magistrat ponent, Sr. Carles Viver Pi-Sunyer;

Antecedents

Primer

La societat COM TV, SL va presentar una demanda contra la societat GUILLEMÓ, SA en reclamació de 12.608,24 euros que era l'import que restava a pagar d'una sèrie de televisors subministrats per

tal de ser instal·lats a les habitacions de l'hotel propietat de la defenent. En el tràmit de contesta a la demanda, la societat GUILLEMÓ, SA va presentar un escrit en què s'oposava a la demanda, ja que, segons el seu parer, l'eficàcia del contracte quedava supeditada a la condició consistent en la rescissió del contracte d'arrendament d'uns televisors subscrit entre la societat SODECO i la societat GUILLEMÓ, SA i presentava una demanda reconvencional en base al fet que l'incompliment de la condició pactada amb l'adversa li havia generat un perjudici, ja que la societat SODECO li reclamava 38.633,66 euros, de la qual en cas contrari no seria deutora.

Segon

El 8 d'abril del 2009, la Secció Civil del Tribunal de Batlles va dictar una sentència en què estimava íntegrament la demanda de la societat COM TV, SL, desestimava en tots els seus termes la demanda reconvencional de la societat GUILLEMÓ, SA i condemnava aquesta darrera a pagar a la part demandant l'import de 12.608,24 euros, juntament amb els interessos legals reportats des de la data de la contesta de la demanda, així com les costes d'aquesta instància d'advocat i de procurador.

Tercer

La societat GUILLEMÓ, SA va formular un recurs d'apel·lació contra aquesta sentència i, el 22 d'octubre del 2009, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia va dictar una sentència en el dispositiu de la qual decidia estimar en part el recurs formulat per la societat GUILLEMÓ, SA, revocar la sentència de primera instància "desestimant íntegrament la demanda formulada per la societat "Comunicació i Televisors S.L." i estimant en part la reconvenció plantejada per "Guillemó S.A." declarant resolt el contracte de compravenda signat entre les parts litigants, condemnant a la societat "Comunicació i Televisors S.L." a retornar a la societat "Guillemó S.A." les sumes abonades per aquesta com pagament de les mercaderies objecte del contracte de compravenda que vinculava a les parts, més els interessos corresponents i condemnant igualment a "Guillemó S.A." a retornar a "Comunicació i Televisors S.L." les mercaderies subministrades per ella en virtut del dit contracte, desestimant totes les altres peticions de la reconvenció i imposant les costes de la demanda a la part agent i sense fer especial pronunciament ni respecte de les generades per la demanda reconvencional, ni pel que fa a les d'aquesta alçada."

Quart

La societat COM TV, SL va formular, aleshores, un incident de nul·litat d'actuacions per tal com va considerar que la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia només havia pres en consideració els elements probatoris que havia aportat la part adversa, sense tenir en compte aquells que podien avalar i sustentar la seva versió dels fets, cosa que vulnerava els seus drets a obtenir una decisió fonamentada en Dret i a un procés degut, reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

Cinquè

El 19 de novembre del 2009, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, mitjançant aute, va desestimar aquest incident de nul·litat d'actuacions i va destacar que la seva sentència argumenta extensament els motius pels quals s'acull a la versió de la part adversa, considerant que les proves que aporta li mereixen la credibilitat necessària per arribar a una decisió determinada. Aquesta és l'obligació que la Constitució imposa als tribunals, sense que correspongui a les parts valorar si les proves que consten en les actuacions són clares o no i sense que sigui precís que les resolucions argumentin la raó per la qual altres possibles proves aportades al procés, ja siguin poques o moltes,

no es consideren igualment concloents.

Sisè

El 4 de desembre del 2009, la representació processal de la societat COM TV, SL va presentar un recurs d'empara en què manifesta que la sentència del 22 d'octubre del 2009 de la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia vulnera el dret a un judici de durada raonable, el dret a la jurisdicció i el dret a un procés degut, reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

Segons el seu parer, aquest Tribunal "fonamenta la seva argumentació i la subseqüent sustentació de la seva sentència en base als exclusius i únics elements probatoris que fonamenten la versió de la contrapart sense tenir en compte els diferents elements probatoris que poden avalar i sustentar la versió dels fets aportada per aquesta part."

El Tribunal Superior de Justícia ha obviat l'existència d'un segon contracte signat entre SODECO i l'hotel, el testimoni del representant legal de la societat SODECO, els diferents correus intercanviats entre aquesta societat i l'hotel i els testimonis dels gerents de la societat COM TV, SL.

Segons el parer d'aquesta part, és cert que el Tribunal Superior de Justícia disposa de la potestat de valorar els elements probatoris com ell consideri escaient, ara bé, en aquest cas no es tracta d'una mala valoració de les proves, ni tan sols de la seva interpretació, es tracta del fet que no s'han tingut en compte, ni tan sols s'han esmentat les seves proves, aquestes mateixes proves que han estat el fonament de la sentència de la primera instància.

La part recurrent analitza el redactat de la sentència i concretament el vocabulari emprat per tal de demostrar que aquesta resolució en cap cas es fonamenta sobre elements probatoris objectius i que estableix una valoració parcial i errònia dels diferents elements probatoris que ha conduït a una sentència mancada de una base legal manifesta.

Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada per aquesta part, que declari la vulneració dels drets fonamentals invocats i que anul·li les resolucions objecte de recurs.

Setè

El 7 de gener del 2010, el Ministeri Fiscal va presentar un informe mitjançant el qual s'oposava a l'admissió a tràmit d'aquest recurs d'empara, perquè la societat recurrent pretén una revisió i reforma de les consideracions jurídiques adoptades en les resolucions objecte de recurs denotant-se de la lectura de les mateixes que estan fonamentades jurídicament i que no són arbitràries, per tant, no hi ha la vulneració de cap dels drets recollits a l'article 10 de la Constitució.

El Ministeri Fiscal destaca que la sentència de la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia fonamenta la seva decisió en relació amb la demanda després d'haver analitzat tant el pressupost que posteriorment es va modificar, com l'import que la societat GUILLEMÓ, SA va abonar en part, el contracte per un termini de sis anys entre la societat SODECO i l'hotel. Aquesta sentència també argumenta sobre les condicions incloses en el pressupost i examina quina va ser la comuna intenció de les parts pel que fa a les condicions contractuals, i les circumstàncies que envolten els lligams entre les parts. Per consegüent, el Tribunal Superior de Justícia no ha pronunciat una resolució arbitrària i ha valorat les pretensions de cada part.

El Ministeri Fiscal recorda que el Tribunal Constitucional no té cap competència per indicar als tribunals ordinaris com ha de valorar les proves o com ha de decidir sobre la valoració de les proves, i menys encara assenyalar quin hauria de ser el sentit de la seva decisió.

Així doncs, el Ministeri Fiscal sol·licita la inadmissió a tràmit del recurs d'empara 2009-28-RE.

Fonaments jurídics

Primer

Com s'ha exposat en els antecedents, la recurrent en empara formula recurs contra la sentència de la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia del 22 d'octubre del 2009 i contra l'aute del 19 de novembre del mateix any que desestima l'incident de nul·litat d'actuacions interposat contra la sentència esmentada. Segons especifica en el sol·licito de la demanda d'empara, denuncia la vulneració dels drets fonamentals a la jurisdicció, a obtenir una decisió fonamentada en Dret i a un procés degut i equitatiu, a la tutela judicial efectiva i a la propietat. En el cos de l'escrit al·lega, també, la infracció del dret a un judici de durada raonable.

Per delimitar l'objecte de la demanda cal fer les precisions següents: a la Constitució andorrana no es proclama expressament el dret a la tutela judicial efectiva, ni el dret a un procés equitatiu. El dret a la propietat, segons l'article 41.2 de la Constitució, no és susceptible de ser garantit mitjançant el recurs d'empara. La vulneració del dret a un judici de durada raonable, a banda de no contenir-se en el sol·licito de la demanda, està mancada de tota argumentació, de manera que la societat recurrent no aixeca en absolut la càrrega processal de posar de manifest els motius de la infracció denunciada i els fonaments jurídics en què basa la seva pretensió. En conseqüència, en principi, cal analitzar les al·legacions relatives als drets a la jurisdicció, a una decisió fonamentada en Dret i a un procés degut.

Tanmateix, cal precisar que la societat recurrent no denuncia cap impediment il·legítim per accedir a la jurisdicció; tampoc sosté que s'han refusat sense motivació o arbitràriament les proves proposades o que no s'han practicat les admeses. Es limita a denunciar que en la resolució del recurs d'apel·lació el Tribunal Superior de Justícia ha basat la seva decisió en els resultats obtinguts dels "elements probatoris que fonamenten la versió de la contrapart sense tenir en compte els diferents elements probatoris que poden avalar i sustentar la versió dels fets aportada per aquesta part"; segons el seu parer, aquests elements probatoris no haurien estat valorats. En definitiva, tal i com es planteja el recurs, el dret fonamental que es podria veure afectat és el dret a obtenir una decisió fonamentada en Dret i, només indirectament, el dret a un procés degut. Aquest és, doncs, pròpiament l'objecte d'aquest recurs d'empara.

Segon

Respecte del dret a obtenir una decisió fonamentada en Dret ja hem reiterat que, atès que el recurs d'empara no és una tercera instància judicial, la defensa dels drets de l'article 10 de la Constitució i, molt especialment, el dret a obtenir una resolució fonamentada en Dret no pot convertir el Tribunal Constitucional en una nova instància judicial en la qual es pugui revisar, aplicant els mateixos criteris d'enjudiciament que aquells que empra la jurisdicció ordinària o judicial, la correcció jurídica de les decisions adoptades pels jutges i tribunals a l'hora d'exercir la funció, que tenen constitucionalment reservada, de seleccionar, d'interpretar i d'aplicar la legislació infraconstitucional. Per aquesta raó, el cànon o paràmetre d'enjudiciament emprat pel Tribunal Constitucional quan aplica el dret a obtenir una resolució fonamentada en Dret no pot ser el mateix que utilitzen els jutges i tribunals

quan exerceixen la seva funció judicial; aquest quid novum consisteix en què el cànon d'enjudiciament, a banda de l'exigència de resposta a les qüestions plantejades i de motivació de la decisió, és el de l'arbitrarietat lògica de les decisions recorregudes, és a dir, que el Tribunal Constitucional es limita a analitzar si les premisses, el procés d'inferència i les conclusions assolides són lògicament correctes, segons criteris d'experiència; tanmateix, de forma excepcional l'arbitrarietat proscrita pel dret constitucional a obtenir una resolució fonamentada en Dret també es pot estendre a l'arbitrarietat jurídica entenent per això l'apartament manifest de les pautes i conceptes que conformen de manera incontrovertida la communis opinio de la comunitat dels juristes. L'aplicació estricta d'aquest cànon és la que permet que el Tribunal Constitucional, en aquests casos, no sigui una tercera instància que reitera allò que han fet els jutges i tribunals.

Tercer

En el cas aquí enjudiciat, és clar que la Sala Civil motiva ampliament la seva decisió i ho fa de manera perfectament raonable, tant des de la perspectiva lògica com de la jurídica. Certament, per construir el seu raonament es basa en elements que discrepen dels emprats, tant pel Tribunal de Corts com per la societat recurrent en empara, però en fonamentar la seva posició la Sala Civil dóna resposta ni que sigui indirecta a les al·legacions de la recurrent i, a través de la motivació que conté la sentència, aquesta coneix perfectament les raons que porten a la decisió adoptada. La manera en què les parts i el Tribunal de Corts mateix plantegen el debat en el procés a quo porta a que en acollir raonadament la sentència recorreguda les pretensions d'una de les parts, és coneguin les raons del refús de les pretensions de la part adversa, que, com és evident el que no té és el dret a que el Tribunal aculli les seves pretensions.

De fet, la ratio decidendi emprada per la Sala Civil no entra a discutir si, com diu el Tribunal de Batlles i la societat recurrent en empara, el Sr. Pons actuava com a representant de la societat SODECO o si podia o no legalment gestionar la resolució del contracte entre aquesta societat i la societat GUILLEMÓ, SA. La Sala Civil considera que la condició o requisit redactat en el contracte de compravenda vincula a les parts i ha de portar a la seva resolució, i per arribar a aquesta conclusió manifesta que és suficient que el Sr. Pons podés haver induït al representant de la societat GUILLEMÓ, SA a creure que es comprometia a resoldre el contracte, ateses "les circumstàncies del cas" que explica amb detall i amb plena coherència lògica. Per arribar a aquesta conclusió eren indiferents les proves o els elements probatoris als quals fa referència la societat recurrent, que tendien, en essència, a demostrar, com s'ha dit, que el Sr. Pons no era representant de la societat SODECO, ni podia legalment resoldre el contracte.

Evidentment, la decisió de la Sala podrà discutir-se des de la perspectiva jurídica i de la legalitat ordinària, però està perfectament motivada i no és en absolut irraonable o arbitrària de manera que prima facie es pot declarar que no vulnera el dret a obtenir una resolució judicial basada en Dret -ni el dret a un procés degut- i, en conseqüència, és pot considerar també que el recurs d'empara no té contingut constitucional, en el sentit que donen aquest Tribunal i el Tribunal Europeu dels Drets Humans a aquesta causa d'inadmissió prevista a l'article 37.2 in fine de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional (vid per tots 2006-15-RE).

Per tot el que s'ha exposat,

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

DECIDEIX:

Primer

No admetre a tràmit, per manca manifesta de contingut constitucional, el recurs d'empara 2009-28-RE, interposat per la representació processal de la societat COM TV, SL, contra la sentència del 22 d'octubre del 2009 i contra l'aute del 19 de novembre del mateix any, dictats per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia.

Segon

Notificar aquest aute a la representació processal de la societat recurrent, al president de la Batllia, al president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal.

Tercer

Publicar aquest aute, d'acord amb el que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

Acordat a Andorra la Vella, l'1 de febrer del 2010.

Carles Viver Pi-Sunyer Pierre Subra de Bieusses

President

Vicepresident

Didier Maus Juan Antonio Ortega Díaz-Ambrona

Magistrat

Magistrat